

LANI JE BILO V TEJ DEZELI v avtijskih nesrečah ubitih okrog dve sto potnikov. V zadnjih nekaj mesecih pa so te vrste nesreče toliko narasle, da so v kongresu nastale zahteve za preiskavo. Gornje je slika razbita letala, ki je padlo na tla nekje v Californiji. Dvanajst potnikov je bilo ubitih.

Velika četvorica se lotila svojega najtežjega posla

Ali naj se Avstrijo smatra za bivšo satelitko, ali le za od nacijev okupirano deželo? — Mali narodi hočejo besedo o bodočnosti Nemčije

Kmalu po pričetku tega leta so se v Londonu sešli pooblaščenca vnanjih ministrov velike četvorice, da pripravijo obris mirovne pogodbe z Nemčijo in načrt za bodočo ustavo ter obliko Avstrije ter oboje predložijo vnanjim ministrom Anglije, Francije, ZDA in Sovjetske unije, ki se v ta namen zberejo meseca marca v Moskvi.

V prvih dneh so se pooblaščenca velike četvorice mnogo pečali z vprašanjem, ali naj se Avstrijo smatra kot za od nacijev okupirano deželo, ali pa za kolaboratorko z nacijo. Jugoslavija je zahtevala za Avstrijo slednjo definicijo.

Ob enem je predložila memorandum glede svoje zahteve za pridruženje slovenskega dela Koroške Jugoslaviji, oziroma zvezni republiki Sloveniji.

O tem je bil članek v Proletarcu z dne 22. januarja.

Donald Bell, od časniške agencije ONA, pa piše o pripravljani konferenci v Londonu in o splošnem problemu Nemčije in Avstrije sledenče:

V Londonu se vrši konferenca namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil, katerim je poverjena naloga, da pripravijo sporazum za moskovsko konferenco, ki se ima začeti meseca marca. O priliki prvega sestanka teh 'namestnikov', je Bevin dejal, da predstavljajo prepotrebno in jako koristno institucijo, češ, kadar se zunanji ministri niso mogli sporazumeti, so vedno imeli zihod v tem, da so sporno zadevo prepustili svojim namestnikom.

Toda kaj, kadar tudi namestnikom ne uspe najti soglasje? Stvar mora seveda nazaj v naročje zunanjih ministrov in končno morda celo v roke velike četvorice. Prejšnji državni tajnik Byrnes je iznašel nekoliko drugačno proceduro — ko ni bilo nobenih izgledov na to, da se bodo mogli sporazumeti zunanji ministri, je sklical mirovno konferenco in celo zagrozil Rusom, da bo predložil vse skupaj splošni skupščini zedinjenih narodov.

Toda v slučaju Avstrije in Nemčije bo mnogo težje najti sporazum kot je bilo v slučaju satelitskih narodov. Le to je boljše, da je mednarodna situacija danes manj napeta kot je bila v jeseni. Velika četvorica se je morala naučiti iz svojih trpkih izkušenj, da ni nič pridobljenega ako se razširi krog udeležencev mirovne konference, dokler se niso veliki štirje sporazumeli med seboj.

Jasno je, da nikdo ne bo hotel ponavljati napake, ki je bila storjena leta 1945 v jeseni, ko so se zunanji ministri sestali brez vsakih priprav in izgubljali svoj čas in svoje živce v neznosnih in brezkončnih preprih radi vprašanju procedure in slišenju. Tako da ta konferenca je bila le napetost, ki je trajala mesec in pol. Ali to je zastonj do zastonja, bo to le zastonj med namestniki zunanjih ministrov — kar bo mnogo manj resno in usodopolno.

Druga napaka, katere ne bo nikdo hotel ponavljati, se tiče udeležbe malih narodov. Prej so bili mali narodi v začetku izključeni iz razgovorov in so morali biti pripušeni pozneje, ko so bili zunanji ministri že jezni drug na drugega in ko je že vladala med njimi skrajna napetost. Novi predlogi so prinesli še več zapletljivosti. Malim narodom pa tudi ni bilo ustreženo, ker so bili mislili, da bodo odločali v zadevah, v katerih ni prišlo do soglasja med velesilami — pozneje pa so bili skoro vsi njihovi predlogi kratko malo odbiti.

Zdaj je drugače. Namestniki zunanjih ministrov proučujejo takoj v začetku predloge vseh zainteresiranih manjših narodov in bodo te predloge po možnosti upoštevali. Ob enem pa je v naprej jasno, da ostane iniciativa in odločujoča beseda velikim silam.

To je približno isti postopek, ki je bil usoden v Versaillesu. (Konec na 5. strani.)

SKLEPANJE NOVIH ZVEZ POMENI LE SE VEČJE NEVARNOSTI ZA NOVO VOJNO

"Pravda" v Moskvi se je obregnila ob neki Bevinov govor, češ, da je v njemu indirektno prekladal pogodbo Anglije z Rusijo, ki jo je kmalu po vojni sklenil predsednik angleške vlade Winston Churchill. Slednjega v Moskvi dolže, da je sedaj on eden največjih vojnih hujskačev proti USSR.

Ernest Bevin je na članek v "Pravdi" čutil za potrebo ugotoviti, da pogodba 20-letnega zavezništva med Anglijo in Rusijo — kar se Anglije tiče, drži. In je dodal, kot že njegov prednik Anthony Eden, da bi jo rada Anglija podaljšala na 50 let.

V Moskvi je dobilo to ugoden odmev, toda s pogoji, da je treba pogodbo zavezništva izpolniti in iz nje izključiti vse pridržke.

To se pravi, pogodba mora biti resna, nič zvijačnih besed ne sme biti v nji in v vseh potankostih tako sestavljena, da se Sovjetski uniji ne bo treba nič več ukvarjati z možnostmi na oborožen konflikt z britanskim cesarstvom.

Tu pa pridejo vmes Zed. države.

Nobena tajnost ni, da naša vlada gradi anglosaški blok in da je Anglija že toliko v njemu, da se ne bi mogla več izmotati tudi ako bi poskušala.

Angleški minister vnanjih zadev Ernest Bevin je odgovoril na naslov Rusije osebno, da Anglija želi mir z vsem svetom in da žanj tudi iskreno deluje. Toda v njegovi lastni stranki jih je mnogo, ki dvomijo v iskrenost njegovih izjav. Sumijo, da se je vnanja politika Zed. držav zapletla toliko v naporih za potlačanje Sovjetske unije, da se Anglija iz nje ne more več izmotati, dokler bo Bevin zunanji minister.

In Anglija po njihovem mnenju ne bi mogla v vojni med ameriškim kapitalizmom ter sovjetskim komunizmom ničesar pridobiti. Zato taki kritiki v angleški delavski stranki žele, naj postane angleška vnanja politika samostojna in pa prijaznejša Moskvi.

Druga vojna zveza, ki vzbuja precej nejevolje, je pakt med Francijo in Anglijo. Dobesedno je sicer napravljen edino proti Nemčiji. Toda čim se ga utrdi, in kako postane Velika Britanija in Francija ekonomska enota, se tak sporazum lahko okrepi proti kakim drugim državi. N. pr., v Moskvi sumijo, da je ta zveza sklenjena bolj proti Rusiji kot pa zoper Nemčijo. Posebno zato, ker smatrajo, da skušajo angleški tirijski krugi skupno z Američani Nemčijo obnoviti v toliko močno državo, da bo industrialna in v vojaškem oziru dovolj trdna zagozda med zapadom ter Sovjetsko unijo. Ako se pomisli še na pogajanja za zvezo Anglije in Francije z malimi deželami v zapadni Evropi, posebno z Belgijo ter Nizozemsko, imajo v Moskvi vzrok, da so v skrbeh.

Toda čemu se ne bi tisti državniki, ki so pošteno za mir, ne pobrigali, da postane organizacija združenih narodov to, kar bi morala biti? Naj bi se dobil saj eden velikih mož med njimi, ki bi nastopil proti intrigam stare vrste diplomacije, pa bi človeštvo laglje upalo, da nam državniki ustvarjajo mir namesto predpriprav za novo vojno.

Gospodarski pomen lova na kite za Anglijo

London. — Količina letošnjih odmerkov mila, kozmetičnih preparatov, margarine in kuhinjske masti, katere bodo na razpolago angleškim gospodinjstvom, bodo odvisne od števila kitov, katere bodo uspeli poloviti angleški mornarji, ki v Ant-

arktiku kljubujejo tamošnjim zimskim viharjem.

Lani je bilo malo kitov in mnogo viharjev. Za letos se nadejajo uradni ministristva za prehrano, da bo "pridelek" iznosil najmanj 72.000 ton kitovega olja. Nikdar še ni poslala Velika Britanija toliko ladij na lov na kite kot letos.

Ameriška industrija uposljuje že nad 55 milijonov delavcev

Delavski department pravi v svojem poročilu o zaposelnosti v industriji, da dela v tovarnah, rudnikih, v pisarnah ter v raznih drugih obratih, nešteto agrikulture, sedaj okrog petin- petdeset milijonov delavcev.

Isto statistično poročilo pre- rokuje, da bo na podlagi sedanje ekspanzije ameriška industrija v letu 1950 uposlevala že 62 milijonov delavcev.

Brezposelnih je po podatkih delavskega departamenta nekaj nad dva milijona, toda ne zato ker ne bi mogli dobiti dela, temveč ker ga ni v njihovi stroki, v drugih pa si ga nočejo iskati. Največji odstotek brezposelnih tvorijo bivši vojaki, ker imajo razna druga ugodja ter se jim ne mudi na stalno delo.

V unijah je komaj tretjina stalno zaposlenih delavcev — vsega skupaj kakih 16 milijonov. Torej imajo unije pred sabo še ogromno polje, ako hočejo res organizirati vse delavce.

Ampak ako bo šlo po volji večine sedanjega zveznega kongresa, bo število članstva unij padlo namesto se zviševalo.

Avstrijska vlada v skrbeh radi Jugoslovanskih zahtev

Dunaj. — ONA — Zahteve za slovenski del Koroške, katere je Jugoslavija napolnila v London, da jih tam predloži svetu namestnikov zunanjih ministrov, so izzvale velike skrbi med avstrijskimi uradnimi krogi.

Avstrijski uradniki se boje, da jim bo težko uveljaviti svoje razloge, ker pridejo zadnji na vrsto — šele potem, ko bodo vse zavezniške dežele povedale svoje mnenje. Avstriji navajajo svoje statistike, ki kažejo komaj 30.000 Slovencev na Koroškem, o katerih pravijo, da so razpršeni 'po vsej deželi'. To navzlic temu, da je čisto nedavno, dne 16. decembra, izjavil Gerald Sharp, ravnatelj angleške okupacijske oblasti za slovenske zadeve, da je najmanj 80.000 Slovencev na Koroškem.

OBČNI ZBOR SDC

V petek 31. jan. bo na 2301 So. Lawndale Ave. v Chicagu občni zbor delničarjev ter pooblaščenec Slovenskega delavskega centra. Pravico do udeležbe in glasovati imajo vsi delničarji in pa zastopniki tistih klubov ter društev, ki posedujejo delnice v tej ustanovi.

Sedanji odborniki SDC so, Frank Alesh, predsednik; Chas. Pogorelec, podpredsednik; John Rak, tajnik; Filip Godina, blagajnik; Anton Garden, zapisnikar. Nadzorniki, Fred A. Vider, Angela Zaitz in Donald J. Lotrich; upravitelj poslojpa Frank Zaitz.

Vladni delavci hočejo večjo plačo

Unija vladnih delavcev (United Public Workers of America, CIO) je po 1. januarju predložila svojim delodajalcem zahtevo za povišanje mezde za \$600 na leto.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Northwestern University v Chicagu je imela v načrtu zgradbo dodatnih poslojij v vrednosti tri milijone dolarjev. Namreč toliko bi stala pred "inflacijo", po sedanjih cenah pa milijon ali dva več in pa materijal je slabši. Zato je načrte za enkrat odložila. Mnogi ekonomski priporočajo, ne se podajati v gradnje sedaj, pač pa ko se stavbna industrija "umiri". Toda poželjen je po čezmernih dobičkih je toliko, da znižanja cen v stavbni stroki še dolgo ne bo. Morda šele ko spet nastopi kriza, kakor po prvi svetovni vojni.

Predsednik Truman je minulo soboto posegel v italijansko vladno krizo z obljubo, da bodo Zed. države storile vse v svoji moči za obnovitev italijanske industrije ter Italiji pomagale tudi z živčevjem dokler si sama ne opomore. To je storil v prid krščansko demokratski (klerikalni) stranki in njenemu voditelju Alcide de Gasperi. In s prižnic pripovedujejo, vidite, Amerika nam pomaga! Ako pa bi šlo italijansko ljudstvo na komunistično stran, bi moralo od gladi poginiti. Pa zaleže, nekaj tako, nekaj drugače. Kajti v Italiji je veliko lačnih vzlic izdatni ameriški pomoči. Mnogi se zato nagibajo k rdečkarjem in berejo njihove liste. Sveta stolica je odredila, da kdor izmed katolčanov bi ali že spada v prepovedane stranke ali bere prepovedane liste, nima pravice prejemati svete zakramente. Verni Italijani se take kazni boje bolj kot pa se bi bali smrtne kazni na svetnem sodišču. A vzlic temu

Vatikan jamra, da se protiklerikalna propaganda v Italiji širi in jača.

Ivan Pintar je bil pred ljudskim sodiščem na Hrvaškem obsojen v smrt vsled veleizdaje. Obravnava proti njemu je prišla v ameriško javnost zato, ker je po naših zakonih on ameriški državljan. Pintar je bil namreč rojen v Chicagu. V času obsodbe je bil star 42 let. Bil je obtožen špijonaže in vmes je bil pritaknjen neki ameriški konzul.

Jugoslovanska vlada je izrekla Grčiji in Zed. državam željo, naj svoje vojaške atašeje pozovejo domov in isto bo storila ona s svojimi. Vojaški atašeji so stara "ustanova" — špijoni s častno označbo. Sploh je čudno, čemu jih vse vlade hkrati ne odpravijo. Saj imajo dovolj drugih špijонов, čemu je še teh treba!

Herbert Hoover je od predsednika Trumana delegiran predstaviti živilski problem v anglo-ameriški coni Nemčije ter izdelati priporočilo, kako tamošnjemu ljudstvu čimzdatnejše pomagati. Za Nemce je torej šele ta zima prva, v kateri prezebujejo in gladujejo. Veliko manj pa se naša vlada zanima za tiste dežele, ki so jih Nemci najbolj izropali ter opustošili. Izjema je le Grčija.

V okraju Champaign v Illinoisu je bil pred par leti uveden veronuk v javne šole. Neke dama, ki so jo verska glasila nazvala za "ateistko", je svojemu sinu naročila izostati iz razreda (Konec na 5. strani.)

MILIJONE DOLARJEV ZA PROPAGANDO V PRID POSEDUJOČEGA SLOJA

Zveza industrialcev (National Manufacturers Association) se je odločila v tem letu potrošiti za objavljanje svojih članov v časopisu najmanj pet milijonov dolarjev. Njena uprava je raziskovala, da-li je afektivnejše, če oglaš v radiu, ali v časopisu, ter dognala, da tiskana beseda zaleže več kakor pa tista, ki je izrečena v radiu.

Zato bo ta industrialna vesela — NMA — potrošila letos za propagando v časopisu dvanajstkrat toliko kakor v radiu.

Glas iz radia se sliši in hipoma izgine. Toda v tisku ostane. Čitatelj morda to ali ono pregleda, a potem prime list znova v roke in čita.

Ameriški radio in ameriški tisk je v ogromni večini monopolističen. Zato je kapitalistična propaganda tudi tako močna. Saj lahko to vidimo n. pr. med našo mlajšo generacijo. Dočim so starši delavsko zavedni, pa otroci berejo liste ter magazine, ki so striktno kapitalistično, za delavsko ljudstvo zavajevalno urejevani, in tako se jim neuki bralci zlahka vjamejo in s časoma postanejo tudi zagrizeni zagovorniki kapitalizma, NEVEDOČ, da pljujejo v svojo lastno skledo.

Zelo dober primer imamo lahko v tem oziru pri ameriških Poljaki. Ogromna večina Poljakov v Ameriki je proti novi Poljski, ker je njihov tisk klerikalen, kapitalističen in v splošnem reakcionaren. Zato ameriški Poljaki na našo vladno venomer apelirajo, da naj kaj stori za "osvoboditev" Poljske izpod "ruskega komunizma", in sedaj znova bombardirajo državnega tajnika Marshalla ter angleškega ministra vnanjih zadev Ernesta Bevin, naj ne priznata nedavnih poljskih volitev in ne nove poljske vlade.

Tako bi bilo tudi med Slovenci, ako ne bi imeli našega tiska, ki smo si ga začeli graditi z ustanovitvijo Proletarca pred več kot štiridesetimi leti. To je dovedlo, da so se naši rojaki, ki jih je Ivan Cankar označil "za hlapce vzgojene", hlapčevskega duha otresli in postali ponosni, razredno zavedni delavci. Tako tudi v starem kraju, kar nam je izpričala osvobodilna borba. Kakor tu, so si slovenski delavci na Kranjskem, Primorskem in Štajerskem že v zgodnji dobi ustanovili svoje časopise ter ga izdajali javno, ako so smeli, in podtalno, če ga jim drugače ni bilo mogoče.

Tako imamo tu "Proletarca", ki je moral že skozi vse sorte težave. Pomagajte ga širiti. Prečitajte o njemu v tej številki novice v koloni "Naše aktivnosti" na tretji strani.

Znižavanje davkov v prid bogatašev

Obe stranki sta v lanski volilni kampanji obljubljale znižati davke, posebno še republikanski kandidati.

Predsednik Truman je sicer v svoji poslanici novemu kongresu poudaril, da bi bilo znižanje davkov sedaj v očigled ogromnemu dolgu in deficitu nesmiselno, a "republikanci" menda hočejo "držati svojo besedo".

Najprvo so hoteli znižati davke ne luksus — torej na reči, ki si jih lahko privoščijo le bogataški krogi in pa najboljši plačani mezdni delavci. Toda ko so se v merodajnih kongresnih odsekih uverili, da morajo ali drastično znižati vladne stroške, ali pa saj ta davki ("na luksus") ohraniti po starem, so sklenili problem

študirati in šele potem poročati, da-li je znižanje priporočljivo ali ne.

Medtem pa pritiskajo zlatarji, prodajalci diamantov ter drugi luksuroznih stvari, da znižanje davka na njihovo blago mora priti, kajti drugače jim preti bankrot.

Gotovo je, da si bodo olajšave dobili, če ne v znižanju davka, pa v kakih drugih obliki.

Kongresnik Harold Knudson iz Minnesote pa je v imenu bloka svoje (republikanske) stranke predlagal znižanje dohodninskega davka na splošno za dvajset odstotkov.

Predsednik Truman — konservativen kot je — je proti takemu znižanju, ker bi malim

lahko luksurizno žive. Znižala pa naj se jih mezdni delavcem, da bo za potrebnost njihovim družinam več ostalo.

Sicer bi se davčno vprašanje lahko za vse ljudstvo ugodno rešilo, če bi naša vlada ne verjela zgolj v "free enterprise" pač pa se rajše brigala za javne naprave, od katerih bi imelo ljudstvo dobiček namesto bogataši. Toda kot je sedaj, je kongres odločno zoper "vladno konkuriranje" s "svobodnim podjetništvom". Zato bo privatni profit žel dalje, dolg narašča in nekega dne se bo znova dogodila kriza. In kaj potem? Morda spet nekakšen "new deal", mogoče fašizem, ali pa socializem ako se bo ljudstvo do takrat kaj izpametovalo.

lahko luksurizno žive. Znižala pa naj se jih mezdni delavcem, da bo za potrebnost njihovim družinam več ostalo.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskovne Društva, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasni morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1904.

Editor: Frank Zeits

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

4301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2664

"Sedemdeset ameriških liberalcev" za "sveto vojno" proti "ruskemu bloku"

Novinska agencija United Press je dne 22. januarja poročala, da se je sedemdeset "najprominentnejših" ameriških "liberalcev" podpisalo na petico, naslovljena Bevinu ter njegovemu ministru v zvezi z zadevo v Angliji, ter našemu državnemu departmentu, s priporočilom, naj s sedanjo vnanjo politiko napram Rusiji nadaljujemo.

Kdo so ti liberalci, te veličine, ki se potegujejo za demokracijo povsod razen pred svojim pragom?

UP pojasnjuje, da je manifest izšel iz krogov "liberalnega" newyorškega tednika "New Leader", "Chicago Tribune" pa označuje ta tednik za "veteranski socialistični list". Kajpada, da ga ob enem hvali in povečuje.

Resnica je seveda — saj jo je v lanski volilni kampanji Reading Labor Advocate napram New Leadru določeno razjasnil, da je to renegatski list, subvencioniran pod krinko starega slovesa zgolj za boj proti vsemu, kar stremi po socialnih prevratih.

Skupina, ki so jo mobilizirali sponzorji pod masko "demokracije", protiruskega "New Leader", je godlja reakcionarjev, pa čeprav se večina izmed njih še odeva z eno ali drugo "progresivno" masko.

Eden izmed podpisnikov apela na Bevina, da naj bo odločen v naproti zavezništva ruskega imperializma ter v pomoč od Rusije okupiranim deželam, je pod "New Leadrovo" znamko, verjemite ali ne, znani radio komentarec, demagog H. V. Kaltenborn.

Le kako je mogel "New Leader" njega uvrstiti med "liberalce", in za pobornike demokracije, to bi niti našemu možu z vprašanjem na hrbtu ne moglo iti v glavo!

Skupina teh "sedemdesetih liberalcev" se je lotila posebno Henryja Wallaceja. Bevinu zagotavlja, da (Wallace) nima nikogar za sabo, kajti "vsi resni ameriški liberalci" so za zvezo Anglije in Zed. držav v prizadevanjih za zajezitev agresivnosti boljševiške Rusije.

Med podpisniki teh "liberalcev" je tudi Norman Thomas. Za nas to ni presenečenje. Kajti kam jadra, smo vedeli že leta nazaj. Zato pa je JSZ tudi šla iz njegove "socialistične" cerkve.

"New Leader", ki je samo še po mnenju čikaške "Tribune" veteranski "socialistični" list specializira v propagandi proti Sovjetski uniji, zoper Jugoslavijo pod sedanjo njeno vlado in se gnjavi za Fotičevo kliko, pomaga celo Petru, pomaga rojalistom v Grčiji in sploh je eden najreakcionarnejših listov v tej deželi. Vse pod masko "demokracije".

Med podpisniki poziva Bevinu, naj bo i nadalje "tough" napram Sovjetski uniji ter da naj se zvezo proti nji z Zed. državami še bolj sementira, je tudi Mathew Woll, podpredsednik AFL. To je sicer sposoben človek, toda sovražnik socializma in kapitalistični propagator z unijsko masko. Pokojni Debs bi se začudil, ako bi se mogel zbuditi v grobu in slišati, da "veteranski socialistični" list "New Leader" oglašja sedaj kapitalizem za svoj evangelij.

Ampak bi mu postalo kmalu jasno. Nekdo mora list, ki se sam s svojimi dohodki ne izplačuje, financirati. In bi zlahka dognal, da so pri njemu bivši komunistični ter socialistični renegati ter pisci, ki pišejo tudi v glavno kapitalistično glasilo, Wall Street Journal.

Naj bo še nekaj imen, ki jih United Press našteva med podpisnike "ameriških liberalcev" v apelu na Bevina, naj z Zed. državami nadaljuje "ostro nastopanje" proti USSR. N. pr. bivša kongresnica, republikanska političarka, reakcionarica prvega reda, nedavno spreobrnjenka v katoliško cerkev, je med podpisanci — namreč Clara Booth Luce, dalje njen mož Henry Luce, in pa celo krdelo drugih takih "liberalcev".

Za JSZ je bilo silno pametno, da se je izvlekla iz takih krogov (iz Thomasove "socialistične cerkve", kakor jo je označil na kongresu JSZ in "Prosvetne matice leta 1930 v Clevelandu Etbin Kristan) saj toliko ob času, da smo pred njo rešili naše publikacije in se osvobodili, da smo lahko nadaljevali vsaj v svojem področju na temelju načel mednarodnega socializma.

Klika, ki se okrog New Leadra naziva za "liberalno", in tisto, ki se v krogu Normana Thomasa še šteje za "socialistično", je delavskemu političnemu gibanju v tej deželi storila neizmerno škodo. In je prav, da sta obe skupini prišli toliko daleč, da jih tudi slepci lahko spoznajo za to kar sti.

Kongresnik Brown za trebljenje tujecev in nelojalnih iz unij

Republikanski kongresnik Brown iz Ohia je pripravil za predložitev novi zbornici postavo, ki bi prepovedovala tujezemcem imeti v delavskih unijah odborniška mesta. Ravno tako ne bi smeli po njegovem načrtu imeti odborniških služb v unijah nelojalni Američani. On predlaga, da bi moral vsakdo, ki je izvoljen v kako višjo službo v delavski uniji, pred merodajno oblastjo prisesti zvestobo svoji deželi in da se bo pri svojem delu ravnal po ameriških zakonih ter branil ameriške ustanove.

Toda pozabil je, da je ameriška ustanova ne samo korporacija temveč tudi delavska unija.

Ako bo šla unija v boj proti korporaciji za izboljšanje živ-

ODDELEK MALIH REKRUTOV Z BOBNI, v paradi na Rdečem trgu v Moskvi. Oblečeni so v ruske miniaturne vojske uniforme.

KATKA ZUPANČIČ:

IVERI

Počitnice . . .

Davi je zašla beseda na Proletarca in moj zakonski tovariš se je obregnil ob moje počitnice. . . Ali ko sem začuden vprašujoče ponovila za njim počitnice kar trikrat za povrstjo in vsakokrat z višjim naglasom, kakopak, se je hitro zatekel k 'oh' in 'eh' in da ni mislil zaresnih počitnic, pač pa je menil take, ki si jih nihče ne želi in ki jih je pisati z ušesci. Vendar pa da ne vidi vzroka, zakaj ne bi zopet pisala "zdaj, ko ti nos zopet drži in tudi ni več nevarnosti, da bi uredniku poslala z iveri vred tudi svoje viruse. . ."

Sploh pa da on, namreč Jape, takihle večtedenskih počitnic "hočem reči — odmorov" ne ljubi, bi že zategadelj ne, ker ga je vzelo skoraj dve leti, preden se je navadil iveri pravilno naglašati. Mar naj zopet pozabi, haaa? Še sedaj da ni s to stvarjo povsem na trdnem in se večkrat počlvi, tako da mora hitro poseči po bergli in se nanjo opreti. (Za 'bergo' mu služi besedica 'kateri', ki se z 'iveri' gladko ujema.)

In naročivi mi še, naj brez potrebe ne kažem nosa iz hiše, je odveslal v vlažno zimsko jutro. — Osvežiti mu spomina, da je topot prinesel vojsko virusov v hišo on, bi se tako ne izplačalo. "Za takole rosico dežnik? Oj, še vrabei bi se mi smejali! Saj nisem iz lecta!" A rosica se je čez dan vrgla v dež in pod noč v možer sneg. Jape se je vrnil ves za snežen in moker. In ko si je iztakal galose, je opazil, da mu ena manjka. "Saj se mi je zdelo, da mi je ena noga nekam lažja, nego druga. . ."

Ali še tisto noč mu je bilo treba čaja in rumna in limone in medu. Toda pri njem se prehlad na srečo le redkokdaj globlje zarije. Po navadi se ga v dveh, treh dneh otrese. Le prerado pa se dogodi, da se vojska presedla name, in tedaj se začne šele pravo gorje.

Jaz sem virusom vsekako veliko hvaležnejše polje in me linajo že od nekdanj radi. Kaj kmalu zasedejo vsa pta in prehode, se zavlečejo v vse mogoče rove in špilje ter se utaborijo po vseh kotih in kotanjah. Zato jih ni lahko pregnati in traja nekaj tednov, preden se razdejanje izgleda in se mi življenjske sile za silo pokrpajo. Počitnice. . .

Sploh smo se ljudje navadili rabiti počitnice, kakor rabi kuharica reno. Pride iz ječe, pa pravi, da je bil na počitnicah. Dolly se s svojimi kovčgi odlepje v oddaljeno mesto. In ko je doleteno mesto za enega najdenčka bogatejšje, se Dolly zopet vrne — s počitnic.

Za časa premogarske stavke so prinesli meščanski časopisi sliko nad sedemdeset let starega premogarja, in so naglasili pre-

ljenskih razmer svojega članstva, katere ustanovo naj brani odbornik unije, da bo smatran za lojalnega Američana?

Očividno bi po Brownovem načrtu bil vodja stavke smatran za nezvestega svoji deželi, ker se bi boril proti korporaciji namesto proti svoji uniji!

Iz novega kongresa bomo čuli v letu 1947 še zanimive stvari, ki bodo tudi tragične ob enem. Krmilo ima posedujoči sloj in patriotizem ljudi bo presojal s stališča svojih posebnih, privatnih interesov.

Angleži žele urediti vprašanje italijanskih kolonij

London.—ONA.—Iz zanesljivih virov prihaja vest, da je angleška vlada predlagala Ameriki in Sovjetski uniji, naj se takoj začno pogajanja glede ureditve vprašanja italijanskih kolonij.

Italijanska mirovna pogodba določa, da imajo velesile odločiti o vprašanju kolonij tekom prvih 12 mesecev, ki bodo sledili uveljavitvi italijanske mirovne pogodbe.

Ta Bevinov korak je posebno zanimiv radi tega, ker je iz njega razvidno, da britanska vlada ne namerava niti počakati, da bo mirovna pogodba podpisana. Govorice trde, da je Bevinovo mnenje, da bi bilo najbolje lotiti se čim prej tega trnjevega problema, ki bo brez dvoma zahteval, mnogo sestankov, zunanjih ministrov velikih sil, predno bo rešen.

Baje predlagajo Angleži, da naj se pogajanja o tem vprašanju začne najprej po običajnih diplomatskih poteh, ne da bi bila sklicana posebna tozadevna konferenca. Šele v trenutku, ko bi bilo doseženih precej sporazumov, naj bi se sestali zunanji ministri velikih sil, da končno veljavno izdelajo načrt rešitve.

Nekateri opazovalci sicer namigavajo, da je Veliki Britaniji mnogo na tem, da se njene težave na Bliznjem vzhodu čim prej razčistijo, ker jih je preveč, da bi se smelo dolgo čakati. Ne-rešeni problemi v teh krajih vzhodnega dela Sredozemlja so tako obsežni, da je od njih odvisna vsa angleška politika v tem delu sveta. Šele ko bo britanska vlada vedela, ali bo mogla ostati v Libiji ali Somalilandu, na primer, bo mogla tudi vedeti, kaj naj stori v Egiptu, Palestini ali Sudanu.

SEJA PODRUŽNICE SANŠA ŠT. 1 BO DNE 2. FEB.

Detroit, Mich. — Redne seje podružnice SANŠA št. 1 se bodo letos vršile kot navadno vsako prvo nedeljo v mesecu. Prihodnja bo v nedeljo 2. februarja ob 3. pop. v Slov. nar. domu na John R.

Apeliram na vse člane, da se je gotovo udeležite ker le tako nam bo mogoče kar koristnega ukreniti v prid organizacije.

OBČNI ZBOR SLOV. DELAVSKEGA CENTRA

Chicago, Ill. — V petek 31. januarja bo občni zbor delničarjev ter pooblaščenec Slovenskega delavskega centra. Prične se ob 8. zvečer v svojih prostorih na 2301 So. Lawndale Ave.

Glavne točke bodo poročila odbornikov, volitve novega direktorija in pa poročila ter sklepanje o načrtih za predelavo poslojpa.

Pridite vsi, ki se zanimate za to našo ustanovo, in sodelujte, da se bodo načrti za njeno izboljšanje čimprej izvedli.

Irski manjka kruha

Vsled pomanjkanja žita in moke je irska vlada odredila deliti kruh na izkaznice.

Boj med velesilami za strategične točke na daljnih polarnih krajih

Za otočje Spitsbergen se ni v dobi pred prvo svetovno vojno nihče veliko brigal. Carska Rusija ga je imela v področju ne da bi vedela kaj početi z njim. Po vojni, ko je bila Rusija vsled revolucije ter civilne vojne, in pa zaradi zavezniške invazije, popolnoma brez moči varovati svoje vnanje posesti, so jo skuabili na vseh mejah.

Pred nekaj tedni pa je norveška vlada spustila v svet vest, da Moskva "želi" besedo pri upravljanju teh otokov in pa da naj bo njihna obramba skupna zadeva Sovjetske unije in Norvežke.

Stvar je kočljiva zato, ker je s te polarske točke do ameriških velemest (Detroit, Chicago in New York) razmeroma jako blizu in bi utegnila "sovražna" letala priti sem in nazaj na svoje oporišče v dobrem poldrugem dnevu, če ne celo prej.

Korespondent agencije ONA, Donald Bell, piše o tem:

Norveški zunanji minister je zavrnil trditve, da je Sovjetska unija zahtevala od Norvežke odstop enega spitsberških otokov, a je obenem priznal, da so se vršili "začetni razgovori popolnoma zaupnega značaja", v katerih je šlo za izgradnjo "manjših pomorskih baz" na tem otočju. Strategični pomen takih pogajanj je prevelik in preveč očitno, da bi ga mogle Zedinjene države prezreti.

Sovjetska unija je izvedla prvo proti potezo proti našemu vojaškemu prodiranju v arktične kraje. Moskva dobro ve, da smatrajo nekateri ameriški vojaški izvedenci, da je Arktik "bojno polje bodočnosti", ter da iz silnih razlogov nismo hoteli opustiti vojaških oporišč zgrajenih med vojno na Greenlandu, ter da smo si osigurali posest letališča na Islandiji.

Rusi opazujejo z nezaupanjem takozvano "Musk-Ox" ekspedicio v severni Kanadi in so vznemirjeni radi naših zahtev glede ustanovitve meteoroloških postaj v polarnih predelih Kanade. Vsled tega si prizadevajo tudi sami, da postavijo svoja lastna opazovališča tako daleč na sever kot le mogoče.

Toda to Sovjetski uniji še ne bi dajalo nobenih diplomatskih razlogov, da stavijo take zahteve — kaj daje Sovjetski uniji upravičenost in pravno ozadje za to zahtevo?

Najbolj zanimivo je, da Rusija niti ni bila prva, ki je zahtevala baze na Spitsberškem otočju — govorice pravijo, da je Norvežka sama stavila Sovjetski uniji to ponudbo, in sicer meseca aprila 1945. Norveški zunanji minister je bil takrat sedanj generalni tajnik organizacije zedinjenih narodov, Trygve Lie, ki očitno ni zadosti upošteval možnosti, da bi se mogla Amerika zanimati za to arktično otočje. Pač pa mu je bilo jasno, da je njegova dežela postala neposredni sosega mogočne Sovjetske unije. Bilo mu je na tem, da spravi s pota vse neprijetne spomine, ki bi mogli motiti prijateljsko razmerje med obema deželama.

Leta 1920 je bila Norvežka izkoristila slabotnost tedanje Sovjetske unije in si je dala potrditi posest tega otočja v teku mednarodne konference, na kateri Rusija ni bila navzoča. Šele po dolgih petih letih je Sovjetska unija pristala na določbe te pogodbe. Ker pa je Sovjetska vlada kazala povsod namen, da vzame nazaj, kar ji je bilo iztrgano iz rok tekom revolucije, si je Norvežka prizadevala priti do prijateljskega sporazuma. Pod pogojem, da obdrži Norvežka gospodarske vire na teh otokih, je bil Trygve Lie pripravljen pristati na skupno sovjetsko-norvežko obrambo ozemlja.

Zakaj Rusija takrat ni takoj zagrabila nudene priložitosti, je težko povedati. Razlog bi mogoče bil v tem, da so Rusi želeli molčati o tem, da ne bi pozornosti drugih sil pritegnili v arktične kraje. Spitsberško otočje je ostalo pozabljeno tako dolgo, dokler ni naš državni department poskusil obdržati v svojih rokah bazo na Islandiji. Takoj nato je začelo sovjetsko časopisje poudarjati, da so baze na Spitsberških otokih Rusiji potrebne.

Drugače povedano — Sovjetska unija je raje molčala o tej

zadevi dokler je imela nekaj upanja, da se utegne Amerika popolnoma umakniti iz arktičnih krajev. Ako bi bili šli Rusi takrat na Spitsberške otoke, bi bila utegnila Amerika odkloniti, da se umakne iz Greenlandije in Islandije. Ko pa je postalo jasno, da tega ne bodo storili, je Molotov opomnil Norvežko na njeno ponudbo.

Molotov in norveški zunanji minister sta se sestala v preteklem novembru v New Yorku, toda jasno je, da je Norvežki da nes nemogoče, da to ponudbo ponovi. Norvežki je danes najbrže celo žal, da se nahajajo ti otoki v njenih rokah.

Otočje nima velike vrednosti. Res je, da leže pod ledom, ki pokriva zemljo, precejšnje zaloge premoga, katerega pridobe približno 200.000 ton letno. Toda to je tudi vse. Otočje meri približno 24 tisoč kvadratnih milj, a šteje komaj 1.500 prebivalcev v poletju in 1.200 pozimi. Toda tekom vojne se je pokazalo, da otočje ni brez strategične vrednosti. Nemci so se izkrcali tam, a Angleži so jih prišli prepediti in so razbili rudnike, ker so zalagali nemške vojske ladje s premogom. Od tam so tudi ogrozili zavezniško pot v Murmansk.

Čile v težkem položaju

Buenos Aires.—Poroča za ONA Norah Pines.—Nedavno izvoljena vlada v Čile se nahaja v precejšnji gospodarski in politični krizi, ker so vplivni politični in vojaški krogi proti pogodbi, ki je bila sklenjena z Argentino. Posledica te opozicije je bila, da je ravnateljstvo argentinske centralne banke odklonilo predumj, katerega obljubila omenjena pogodba.

Precejšnja nezadovoljnost s to pogodbo vlada pred vseh v vojaških krogih, ki se boje vtiisa, katerega utegne pogodba napraviti v Zedinjenih državah. Najbolj se boje tega, da bi Amerika utegnila smatrati, da se je Čile podvrnil argentinskemu vplivu, vsled česar bi mogla ameriška vlada odkloniti dobavo vojnega materijala.

Bistvo omenjene pogodbe je bilo, da bi Argentina prejela iz Čileja različne surovine potrebne za izvedbo Peronovega petletnega načrta za industrializacijo dežele, dočim bi Čile dobival iz Argentine živež, katerega Čile ne pridela dovolj. Valparaiso bi po tej pogodbi postal za Argentino nekakšna svobodna luka na obali Tihega oceana.

Poleg vsega drugega so nastale radi te pogodbe še težave sosednjima državama Peru in Bolivijo. Vsi ti zapletljivi so dovedli do tega, da je morala zaprositi čilenska vlada različne modifikacije pogodbe, ki sicer ne bi imela nobenega izgleda za ratifikacijo v parlamentu.

Tole mi ne gre v glavo?

V ruski okupacijski coni Nemčije je sovjetska oblast oznanila zvišati industrijsko produkcijo od 200 do 300 odstotkov. Ameriški ter angleški okupacijski oblasti je bilo to sporočilo neugodno ter sta zahtevali od sovjetske uprave pojasnil o tem. Ampak ker so vedno trdili, da je Rusija iz svoje cone v Nemčiji pobrala vse industrijsko opremo, kako je potem mogoče tovarne obnoviti, ako ni v njih ničesar več kot le še gole stene, to mi nikakor ne gre v glavo!

MIŠKO KRANJEC:

ZGODBA O SREZKEM NAČELNIKU

(Iz zbirke: Reka teče.)

Nekoč so se imenovali okrajni glavarji, ko pa sem jaz imel z njimi opravka, so jih že preimenovali v srezke načelnike. Ampak ime ni moglo spreminiti njihovega bistva. Gospod Lipovšek, ki sem ga srečal še kot glavarja, je bil natančno tak tudi v vlogi srezkega načelnika. Opraviti pa sem imel z njimi vedno, zakaj če se je kje pojavil kak list, ki naj bi bil prejel ali slej prepovedan, sem že bil poleg, ako ne celo urednik. Z gospodom Lipovškom sem se srečal v Soboti pri "Novem času", kjer mi je najprej očetovsko nasvetoval, naj opustim take neumnosti in se rajši ukvarjam s študijem, od česar bom vsaj lahko živel, nazadnje pa mi je, ko očetovska beseda ni zalegla, povedal naravnost, da bo list ustavljen, mene pa dal za preti. List je res ustavljen, mene pa vendar pustil pri miru. Pa tudi sam je imel lep mir, dokler je kraljeval v Prekmurju. Bil je častitljiv glavar in odločen srezki načelnik, vse v smislu stare Jugoslavije, pri čemer se samo po sebi razume, da je preganjal predvsem komunizem, in to na vse pretege, pa se istočasno zapletel v Benkove saiane, ki so mu nad vse prijale.

Ampak tisti, ki sem imel v življenju z njim največ opraviti, je bil drugačen mož: Pisal se je Kartin. Nekateri so mu marsikaj očitali, stari "Ljudski pravici" pa je napravil mnogo uslug. Kadar dobim v roke katero starih števil "Ljudske pravice", tiste, ki je nekdo v Lendavi začela svoj pohod in katere več ali manj naslednik je današnja "Ljudska pravica", se vselej nehoti spomnim dr. Kartina, srezkega načelnika v Dolnji Lendavi. Uradno je bil srezki načelnik, po duši pa zgodovinar in urar. Poleg tega je bil še neke vrste umetnik: izrezoval je v profilu v črn papir človeške glave, kakor to včasih vidimo v Ljubljani na Pogačnikovem trgu, ali kjer že bodi. Poleg vsega tega je bil še strasten šahovski kibic, ki je lahko ure in ure stal pri šahovskem polju, videl vse napake obeh igralcev, brezupno tarnal nad njimi in nad slabima igralcema, kakor to počenja vsi kibici, toda igrati ga nisem videl nikdar. V rusofilstvu je prekalil vse slavjane — med vojno I. je bil ujetnik v Rusiji — in če bi se kdaj sprijaznil z boljševiki, bi se samo zato, ker so boljševiki konec koncev bili tudi Rusi. In Rus po njegovem prepričanju ni mogel biti slab človek, ker je bil Slovan. Poleg vsega tega je vedno nosil v žepu bučno seme in kaj rad postregel z njim prijateljem. Tudi jaz sem ga moral jesti.

Bil je srednjevelik, močan, nekoliko debelusen človek, z močno osivelo glavo, nervozen

in nestrpen, ter je govoril skoraj z ženskim glasom. Bil je samec. Ženskam je sicer priznaval enakopravnost in enakovrednost, cenil jih pa ni. Mene kot pisatelja je postavljaval v posebno razred, kakor sploh vse pisatelje. Ko sem imel opravka na srezo in sem se seznanil z njim, me je kmalu nato obiskal in smo on, moja žena in jaz kar celo uro glodali bučno seme iz njegovega žepa. Zanimal se je za vsako stvar s svojim radovednim "Kaj pa je to?", toda ljubil je samo zgodovinske predmete in stare ure. V njegovi sobi so se ure neprestano preganjale s tiktatanjem, kazale vse mogoče neskladnosti časov, druge pa častitljivo molčale. Poleg ur so tam ležali razni zgodovinski predmeti in soba je bila podobna na pol urarski delavnici, na pol pa muzeju.

Preganjali so ga iz sreza v srez, od Skoplja do Dolnje Lendave. Ampak kaznovati ga s tem niso mogli. "Skoplje!" je vzklilnil. "Pomislite, tak zgodovinski kraj, kjer se pozna sled rimskih cesarjev, kjer so raztreseni stari novci, kipci in bog si ga vidi, kaj še!" Zares, težko je kaznovati človeka, ki misli na zgodovinske ostanke namesto na svoj poklic. In za Prekmurje, kamor so ga vrgli, mi je dejal: "Pomislite, Prekmurje! Še nikdar nisem bil tu! Stari panonski kraji! Pribina, Kocelj, Metod in Ciril!"

Toda niti s Pribino, niti s Koceljem, niti s Cirilom in Metodom se ni srečal, pač pa za "Ljudsko pravico".

"Samo politiko pustite pri miru," mi je razlagal, ko sem mu prinesel prijavo za izdajanje lista. "Zaradi mene bi lahko pisali, kar hočete. Ampak je bolje, da pišete kaj preprostejšega, gospodarskega in prosvetnega za prekmursko ljudstvo in glavno, da ne pišete v narečju! Temu ljudstvu je treba prosvete, politika, ta pa bog z njo!"

Kako si je hotel predstavljati nepolitičen list, ne vem, jaz si ga nisem mogel in sva se spopadla pri sleherni številki, ne da bi se pri tem najino prijateljstvo za trajno razbilo. Ze takoj spočetka mi je z rdečim svinčnikom tako preoral ledino "Ljudske pravice", da me je zazeblilo.

"Zakaj pa ste, prosim, to prečrtali?" sem vprašal začudeno. "Ker je to prepovedano pisati!"

"Mar ni resnica, kar je napisano?"

"Resnica!" je planil ogorčeno in begal po sobi. "Ali je tako nujno, da se ukvarjate z resnico?"

"S čim naj pa se? Mar z lažjo?" sem vprašal nedolžno. "Z resnico ne, če je ta prepovedana! Nisem je jaz prepo-

vedal, ampak nepotrebna je na svetu in jaz moram to čuvati po predpisih!"

"Zelo žalostno je," sem fekel, "da stražite ubogo resnico, da ne bi zašla med ljudi! — A to mi povejte, kaj naj storim s tem obsekanim člankom? Kdo ga bo razumel? Tu ni glave ne repa, pa tudi sreča ni."

"Pa napišite pametnejši članek!" mi je svetoval.

"Da, ko bi lahko plačeval članke v tiskarni. Kje naj pa vzamem denar? Ali res namestavite ubiti list? Rekel bi, da bi bilo dovolj, ako bi prečrtali nekaj stavkov. Potem bi ljudje še vedno vsaj malo razbrali."

"Presneto ste sitni!" je vzklilnil.

Nisem bil siten, toda rad bi rešil sleherno besedo, ki bi bila namenjena ljudem po Sloveniji. Kmalu sem dognal, da so ga moji podlistki, ki so bili vedno satife, zabavali in da sem ga z njimi kljub strastnim sporom pri člankih nazadnje vedno potolažil, tako da sem bil že skoraj samo zaradi njega prisiljen pisati podlistke. In tako daleč je prišlo, da je takoj, ko sem prinesel v cenzuro, vzklilnil:

"Ali imate podlistek?"

"Imam. Ali ga hočete takoj?" Strašno sem želel, da bi ga bral najprej in bi ga tako malo zazibal v popustljivost. Ali branil se je:

"Ne, ne! Nazadnje! Potem se bom lahko smejal!"

Sedel sem nasproti, gledal njegovo roko, ki je držala rdeč svinčnik in se kadar koli nagnila na belo polje s črnimi brazdami, da bi tam premetavala. Članki so naju zapeljali v ostre debate, ko je on kar tekal po sobi, medtem ko sem jaz pohljeval sedel in kadil, ter razmišljal, kako bi to ali ono rešil. Ko je članke prereševal, je odložil svinčnik in se spravil na podlistek, na moje satire, si basal pi-pi in se držal nekam svečano, a že tudi preprosto kakor otrok.

Nikdar se nisem mogel dokopati do tega največjega pripovedniškega daru, da bi namreč svoje delo opremil z lepim, oprosčujočim nasmehom, morda tu in tam tudi s posmehom, a vendar s tisto vedrino, da bi bralec na sleherni strani čutil sprostitve in da bi vstal od knjige s smehljajočim se licem, pomirjen, vder, srečnejši in večji. Ostala bo moja vedna bolečina.

Mali narodi in pogodba z Nemčijo

Bruselj. — ONA — Belgijski uradni krogi imajo sicer malo upanja, da bodo mali narodi in njihove zahteve našle mnogo upoštevanja na moskovski konferenci, a si prizadevajo navzlic temu po svojih najboljših močeh doseči posebne sestanke z malimi narodi še pred konferenco, na katerem imena biti pogodba sprejeta in odobrena.

Belgijski zunanji minister Spaak bi želel izposlovati, da bi mogli mali narodi povedati svoje mnenje še predno je mirovna pogodba v svojih glavnih obrisih dogotovljena. Belgijske zahteve se v glavnem omejujejo na gospodarske ugodnosti. V političnem pogledu smatra Belgija, da bi morala biti centralna nemška vlada brez velikega vpliva, ter da velja poveriti krajevnim oblastim čim več avtonomije.

Belgijska vlada zahteva tudi, da morajo ostati nemški gospodarski krogi pod strogo kontrolo glede uvoza iz inozemstva — v tem pogledu naj bo Nemčija omejena le na najpotrebnejše. Levi breg reke Rene naj ostane zaseden skozi dolgo dobo, tako da bodo države na zapadu Nemčije boljše zaščitene pred ponovnimi nemškimi napadi. Dalje smatra Belgija, da je treba postaviti Porurje pod posebno mednarodno kontrolo.

Belgijska vlada zahteva, da ji Nemčija jamči letno dobavo 7-300.000 ton premoga, 150.000 kilowatov električne sile, pol milijona kubičnih metrov lesa, precej kemičnih proizvodov in povratek vseh belgijskih rečnih ladij, katerih se sedaj poslužujejo zavezniške sile. Poleg tega stavi Belgija še različne zahteve glede prevoznih kanalov, tako da bi imela nekaj nadzorstva nad rečnim prometom.

ELLIOTT ROOSEVELT je s svojim obiskom Moskve ter poseta pri Stalinu veliko zaslužil. Namreč s potopisi in z razlaganjem, kaj je v Moskvi govoril in kaj se tam godi. Pravijo, da je dobil zanje \$80.000. On je naklonjen sovjetom. Z njim na sliki je njegova žena. Po Rusiji, Poljskem in v raznih drugih krajih Evrope sta skupno potovala.

NAŠE AKTIVNOSTI

Zbira ANNE BENIGER

Imeli smo zelo ugoden teden, v katerem se je dogodilo precej razveseljivih stvari, zato smo v dobrem razpoloženju. In to v zlic neugodnim okolščinam radi koledarja. A o tem več pozneje.

Leo Zevnik, La Salle, Ill., je dobil štiri nove celoletne naročnine v mali naselbini De Pue, ki je precej milj od njegovega mesta. Dobil je tudi dve novi naročnini v La Sallu. Vrh tega je naročil Proletarca svojemu bratu v Jugoslaviji. Torej je to sedem novih naročnin. Poslal je tudi eno obnovitveno in naročil naš družinski koledar bratu v Jugoslaviji.

Frank Cvetan, Johnstown, Pa., je poslal eno novo naročnino in šest obnovitvenih.

John Krebel, Cleveland, Ohio, je poslal eno novo naročnino za celo leto na naslov Jožeta Filipiča v Ljubljani in pa šest obnovitvenih naročnin.

Naj ob tej priliki popravimo pomoto v zadnjem seznamu odbornikov pevskega zbora "Zarje". John Krebel, ki je finančni tajnik "Zarje", je bil izpuščen. On je tudi tajnik kluba št. 27 JSZ. Svoje posle v teh in v raznih drugih svojih aktivnostih spretno vršuje mnogo let.

Donald J. Lotrich, Chicago, je prišel v prid širjenja Proletarca z izborna idejo, s kakršno — tako mi pravijo, so včasih že poskusili. Poslal je nam vsoto \$5 za prvi mesec v tem letu z naročilom, da naj pošljamo zanjo list na poskušajo petim rojakom, ki si naj jih v ta namen sami izberemo. Ako jim bo Proletarec po godu, si ga bodo po poteku treh mesecev, ki ga bodo prejeli na račun Lotrichevega prispevka, sami naročili. Izbrali smo pet imen in jim začeli pošiljati list. D. J. Lotrichu pa izrekamo za to pozornost v prid Proletarca iskreno zahvalo.

John Zigman, Strabane, Pa., je dobil v letošnji koledar 23 oglasov. Poslal je zanje vsoto v plačilo še predno je koledar prejel. Namesto njemu bodo za oglaševalce in za naročnike koledarji poslani Jacobu Pavčiču, ki je Zigmana nasledil v tajnikovanju društvu št. 138 SNPJ. Zigman nam je ob enem sporočil, da se preseli v Euclid, O. Želimu v novem kraju veliko sreče. Upamo, da se bo tudi od tam s kakim poročilom velikokrat oglašil.

Anton Jankovich, Cleveland, je poslal dve naročnini ter \$1 v tiskovni sklad, ki ga je prispeval.

Louis Barborsch, Milwaukee, Wis., je poslal šest naročnin in obljublja dobiti tudi novih naročnikov pri razpodajanju Družinskega koledarja. "Ampak najprej moram dobiti koledarje," poudarja v pismu.

Anton Shular, Arma, Kans., je poslal obnovitveno naročnino za Johna Pečarja in pa \$1 listu v podporo, ki ga je prispeval John Kunstel iz naselbine Gross.

Louis Pavlinich, Bellaire, O., se je oglašil z zelo zanimivim pismom. Naročil je koledar in poslal 50c v tiskovni sklad.

Jacob Škerlj, Englewood, Colirado, je naročil knjigo Prosvetne matice, Družinski koledar in ob enem poslal 50c v tiskovni sklad.

Katherine Krainz, Detroit, Mich., je naročila dva izvoda Družinskega koledarja za v Jugoslavijo in prispevala \$1 v tiskovni sklad.

Albina Kravanja, Glencoe, O., je poslala dve naročnini na list, naročila koledar ter prispevala 70c v tiskovni sklad.

Fred A. Vider, Chicago, je prispeval \$5 v tiskovni sklad. Leo Wessel je obnovil naročnino ter dal \$1 listu v podporo.

Drugi, ki so se oglašili v minulem tednu:

Julius Lesjak, Morgan, Pa., je obnovil naročnino ter prispeval \$2 v tiskovni sklad.

John Spiller, St. Louis, Mo., obnovitev naročnine in obnovil jo je tudi za Franka Rosemana, naročil je koledar in prispeval \$5.25 v tiskovni sklad.

John Kovačič, Colegrove, Pa., je obnovil naročnino zase in jo poslal ob enem tudi za Tonyja Novaka.

John Vitez, Barton, O., je poslal obnovitveno naročnino in pa \$2 v tiskovni sklad, ki ju je prispeval Joseph Skoff, St. Clairsville, O.

Mary Suglick, Washington, D. C., je poslala obnovitveno naročnino za Antona Archa v Waldorfu, Md. Druge obnovitve so nam poslali Kajetan Erznožnik, Red Lodge, Mont. in Frank Bombach, Willard, Wis.

V četrtek minulega tedna je nam telefoniral Joseph Martinek. Vprašal je za urednika, ki pa je bil med tem v tiskarno ter je zato (Martinek) meni sporočil, kako obžaluje, da ne bo mogel nastopiti na seji kluba št. 1 JSZ, ker je bil od čeških organizacij v Texasu nemudoma pozvan tja. "Vem, da je neprijetno, ko to in to enkrat oglašate, a vas zelo prosim, da razumete moj položaj ter me na seji oprostite." Ko sem to uredniku v tiskarno sporočila, je dejal, da je res neprijetno. A to da ni prvič, ker zaposleni ljudje so pač tako zaposleni, da s svojim časom niti sami ne morejo razpolagati.

"Kako nam gre?" To marsikdo vprašuje. Naj povem, da smo ta teden vpsali v naš naslovnik naročnikov precej novih imen, in da ljudje naročajo koledar in pa da se tudi drugače zanimajo za naše ustanove. Torej neprijetno. A to da ni prvič, torej se lahko reče da gre dobro.

Rdeči križ v kampanji. Ameriški Rdeči križ ima v tem letu za svoj cilj zbrati 60 milijonov dolarjev.

Obisk pri grških "banditih". Nekaj ameriških časnikarjev, med njimi korespondent agencije ONA, so se potrudili pridreti po informacije v grško Makedonijo. O tej časniški "invaziji" je napisal sledeče:

Grški gerilcev ni baš težko najti, a preriti se do njih ni lahko. Najtežje se je izvit iz rok silam vlade, ki očitno ne vidi rada, da bi šel nekdo pogledat na drugo stran in odtam poročal.

Nekih 10 ali 15 km od grške vladne posadke na podnožju gore Kajmakčalana, so grški gerilci, ki so nas spremljali, skrbno skrili naš jeep in nas nato vodili po grških stezah, skozi kraje, v katerih so nas ljudje, ponovno prosili, naj gledamo na to da ne bomo povedali imena njihove vasi. Prebivalstvo se boji, da se ne bi vlada nad njimi maščevala. Toda tudi mi smo jih prosili, naj ne povedo, da so nas videli, kajti bilo nam je do tega, da nas ne bi vlada skušala "rešiti" iz rok "tolovajev", da bi tako skrajšala naš obisk.

Po svoji vrnitvi smo zvedeli, da so čete grške vlade zasledovale neko drugo skupino časnikarjev, ki se je podala v kraje zasene od gerilških čet. Posledica je bilo obstreljevanje s topovi in juriš grških vojakov.

"Moose" narasel v članstvu. Bratska organizacija "Moose", v katero je svoječasno spadalo precej Slovencev, je lani narasla na 800.000 članov. To je najvišje število v njeni zgodovini.

Dvoboj s svetim pismom. 16. oktobra je minulo 100 let, odkar je ameriški zdravnik Morton prvic uporabil pri operaciji eter. Vse do tega dne, so operirali bolnike pri polni zavesti. Čez nekaj mesecev pa je Anglež Simpson odkril drugo omamilo — "kloroform" in ga pričel uporabljati pri težkih porodniških operacijah. S tem se je hudo zamerial škotskim duhovnikom, ki so trdili, da je njegovo početje brezbožno, ker da je v svetem pismu zapisano: "V trpljenju bodo rodila svoje otroke."

Zdravnik Simpson pa je bil tudi vsež za sveto pismo. Odgovoril jim je z znano svetopisemske zgodbo o ustvarjanju Eve. Iz te zgodbe namreč sledi, da je Bog poslal najprej spanec nad Adama in mu šele v spanju vzel rebro iz telesa.

Ameriška pokopališča v Evropi. In ameriških vojaških pokopališčih v Evropi je pokopanih 142.000 naših vojakov; izmed njih je 6.900 trupel nespoznanih. Po raznih drugih pokopališčih širom evropskega kontinenta leži 14.000 naših vojakov.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

TEL. MOHAWK 4707
1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.
Fino postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno
TELEFONI: CANAL 7172-7173

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvzemši Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Ciceo \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN and SURGEON
3724 WEST 26th STREET

TEL. CRAWFORD 2212
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
8:30 to 8:30 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)

Res. 2219 So. Ridgeway Ave.
Tel. Crawford 8440
If no answer — Call
Austin 5700

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

PRISPEVKI V SKLAD OTROŠKE BOLNICE

Seznam številka 14

Gotovina v skladu 30. novembra 1946 \$112,613.06
Sprejeto v dobi od 1. do 31. decembra 1946:

CALIFORNIA:
Podružnica št. 41 SANS, Fontana, Calif.: Milan Pakiz, Long Beach, poslali A. Blatnick \$20, John Pozar, Marina (Monterey County), Calif., \$10. Društvo št. 594 SNPJ, Oakland \$25. Po \$10: Albert Hraist in Frank Cebull, Anton Tomšič st., \$6. Po \$5: Max Arnsck, Louise Rifel, Anna Strubel, Frank Gustinich in Tony Miller, Anton Samsa \$5.25. En dar \$1.50, in 4 po \$1. Poslal Anton Tomšič st., skupaj \$86.75. J. Cupin in žena, Santa Anna \$10. Federacija SNPJ v severni Californiji \$20.

ILLINOIS:
Podružnica št. 25 SANS, Chicago: Joseph Račić \$5. Društvo št. 100 SNPJ, Chicago, \$25. Po \$10: Mirko G. Kuhel in žena in John Jereb. Po \$5: Joseph Puzell, John Vranicar in žena, Michael Vrhovnik, Andrew Zadnik, Ernest Vrhovnik. Dva darova po \$3 in 4 po \$1. Poslala Agnes Vranicar, tajnica \$80. — Chicago: Po \$10: A. Bohine in žena; A. Boroff in žena ter Rudi Hribar. Po \$5: Valentin Kurent, Louis Zorko in žena, P. Gradisek in žena, August Marolt in Joe Zupan. Ena oseba darovala \$3, ena \$ 2.50 in ena \$2. Nabiralca Agnes Bohine, skupaj \$62.50. — Klub "Bled", Chicago \$10.50. — Mladinski krožek št. 54 SNPJ, Springfield \$25; društvo št. 567 SNPJ, Springfield \$28, en dar \$2, skupaj \$55. — Podružnica št. 24 SANS, Virden, Frank Harsch \$5. — Podružnica št. 36 SANS, Waukegan, Andrej Bartel \$5.00.

MICHIGAN:
Podružnica št. 1 SANS, Detroit: Prebitek proslave prve obletnice proklamacije F. L. R. Jugoslavije \$122.36. Slovenski narodni dom \$120; Lia in Jože Menton \$50, John Jane \$25; Mary Benedict \$12. Po \$10: Istok in Helen Menton, John Rovšek, A. Plazar in žena, Lovrenc Sluga, Cecilija Grubar, Jos in Ana Kotar ter Frances Berlitz. Po \$5: Mary Sain, Frank Nagel, Jennie Janezic, Frank Padar, Albin Serdoner, Victoria Hreščak, John in Katherine Krainz, Herman Grebene, Jos in Molly Koršic, Martin Cetinski, Louis Mentoni, Andy Pregel, Frank Modic, John Lap, Jack Ločnikar, Anton Zrimec, Louis Urban, Rudy in Mary Potočnik, Kathie Junko ter Anton in Agnes Majer. Štiri osebe po \$2, ena \$1.50 in šest po \$1, skupaj 514.86. — Podružnica št. 1 SANS, Detroit: Charles in Hanna Gaber \$10; po \$5: Fred Kočevar in žena, Albert Naprudnik in John Repovž. En dar \$3, skupaj \$28. (Ta prispevek je bil izkazan že v seznamu za mesec november.)

OHIO:
Podružnica št. 39 SANS, Cleveland \$1,000; podružnica št. 39 SANS, Cleveland \$372.94. Prispevki iz Loraina, O.: Anton Miglich \$100. Po \$50; društvo št. 6 ABZ in društvo št. 21 SDZ. Podružnica št. 40 S2Z \$30. Po \$25: društvo št. 101 KSKJ, društvo št. 85 KSKJ, društvo št. 46 SDZ, gospodinjski klub SND, John Bruce, John in Vida Kumše, Joseph Urban in žena, John in Julia Tomazich \$20. Dalje po \$20: John Piskur st., in neimenuvan. Joseph Svete \$15; Anton Pazdere \$13. Po \$10: Slovenski državljanski klub v Lorainu, lovski klub v Lorainu, George Petkovsek,

John Kotnik in Louis Balant in žena, Frank Ravnikar \$5.50. Po \$5: Mrs. L. Mahnie, Mrs. J. Strukely, Mrs. L. Petkovsek, Mrs. L. Kamnikar, dr. F. L. Mramor, Mary Poluturik, Angela Simonich, John Piskur ml., Ivan in Theresa Culig, Matt Smole, John Rosa, Louis Baraga, Peter Celik, V. Gradisek, Mary Gerbec, Joseph Pavlic, Joseph Perusck, Joseph Skapin, Frank Posavec, Lawrence Tomazic, Frank Kumše-Zgone, Joe Zgone st., Jakob Skapin, Frank Mahnic, Frank Janecic, Anton G. Jevce, Frank Ivanec, Anton Eisenhardt, Frank Gorenek, Mrs. M. Omahen, Louis Cohn, Stanley Russ, Frank Mlach, John Kozyan, Matilda Ostanek, Louis Kos, Frank Zndarsic, Martin Zndarsic, Frank Jevce, Joan Cerne, Michael Cerne, Frank Slana, Louis Mihelich, Anton in Angela Rovar, Ralph Kobal in Ludvig Vidrick. Dva prispevka po \$4, eden \$3.50, 11 po \$3, 1 \$2.50, 30 po \$2, 2 po \$1.50, 52 po \$1, in 4 po 50c, prebitek kartne zabave \$183.06, skupaj \$1,500. Poslal John Pollock, blagajnik podr. št. 39 SANSa.

PENNSYLVANIA:
Podružnica št. 28 SANS, Conemaugh: Po \$5: Ignac Groznik, John Medle in Joseph Medle; dve osebi po \$1, skupaj \$17. Poslal Joseph Turk. Društvo št. 166 SNPJ, Presto: Prebitek plesne veselice 2. nov. \$76.85, Anton Petrovčič in žena \$10.50; Frank Primozich \$5, skupaj \$91.85. Poslala C. Klemenčič. Podružnica št. 3 SANS, Pittsburgh: Slovenski dom \$1,000; društvo št. 665 SNPJ \$210.87, in Samostojno podporno društvo "Slovenski Orel" \$100. Paul Klun in Anton Seles vsak \$25; John Klobučar \$20; po \$10: Anton Cater, George Prijonovič, Joseph Boškovič in Frank Trampuš; po \$5: Louis Ogrizek, Frank Alič, Tom Garašič in žena, Frank Cvetič, A. Solomoni in žena, Matt Franković, Louis Birs, Louis Cestnik, Joseph Zupančič, John Kunič, George Rogina, John S. Rogina, John Cajhen, Frank Golob, Amalija Grlic, Anton Tomšič in Ludvik Zupančič, en dar \$3, trije po \$2, in trije po \$1, skupaj \$213; nabiralca Paul Klun. — Po \$10: Mary in John Balkovec, Anton Sprohar, Anna Trontel in Louis Trontel; po \$5: John Zbanič, Frank Spisic, Julius Renner, Louis Rešeta, Elizabeth Hrvatin, Peter Krotec, Antonija Hlad, Frančiška Progar, Adolph Besal, Philip Progar, Mary Kobal, Danica Magajna, Joseph in Mary Butkovec, Martin Jordan, Mary Trebec, Mirko Gaslevič, Volk Albert, S. A. Heinriche, Peter Adlesic, Marko Frankovich, Louis Stokel. En prispevek \$3, dva po \$2.50, pet po \$2 in sedem po \$1, skupaj \$170, nabral Philip Progar. — Društvo št. 26 ABZ \$50; po \$25: Matija Skender, Frank Starman in Michael Koss; po \$15: Frank Struna in žena, Anton Stanich in žena, in Frank Oblak, John Fabec in žena \$20; po \$10: John Jergel, Louis Hall, Mary Hartnar, Louis Varoga, in žena, ter John Trempuš. Po \$5: Jack Moder in žena, Joseph Lubič in žena, John Bukovinski, Mrs. J. Janezich, Ignac Kastelic in Mary Snyder; en dar \$6, skupaj 273; nabiraliki Mrs. Oblak in Mrs. Jergel. — Društvo št. 118 SNPJ \$50; po \$25: Joseph Hrvatin in Matija Pavlakovich; John Kočevar \$20; Jacob in Katarina Bergant (Superior, Wyo.), \$10; po \$5: Frank Veličević, John Godec in Martin Strupek; dva darova po \$3, in eden \$1, skupaj \$152; nabral Joseph Hrvatin. —

George Vitkovich nabral in izročil \$224. Darovali so: po \$10: Matt Rogina, John in Mary Vidmar, Francis J. Sumić, R.v. Mathew F. Kebe in Frank J. Kress; po \$5: John Vidmar ml., Jean Vidmar, Joseph Briski, Anna Kiren, Rudolph Mesnar, Peter Troha, Matt Sumić, Math Cvetič, Joseph F. Kobe, Joseph Zupančič, George in Kath. Bubas, Anton in Pauline Šadar, Frank Smrdel, Matt Mahronič, Feter Simčić, John Uječić st., John J. Uječić ml., Martin Berdik ml., Nick Skube, Joseph Bubaš, Konrad Kogovšek, Joseph Moravec, družina Mihelič-Baša, George Starasich, George Witkovich, Nick Fabac in Mary Weselich, sedemoseb darovalo po \$2, in 25 oseb po \$1. — Po \$5: Jakob Saver, John Krauland, Jakob Laurich in žena ter Anton Zelinkar in žena, ena oseba \$2, skupaj \$22; Nabiralca Jacob Saver in John Krauland. Po \$10 so darovali: John Munič, Jakob Volkar, dr. F. J. Arch, Frank Colarič; po \$5: Joseph Grame, Mary in Luka Pešut; Joseph Donas, Joseph Dolmovič, Frank Miklavčič, Louis Boskovič, Anton Sadar ml., Joseph Mestnjak, John in Mary Simončič, Nikolaj Povše, Joseph Knaus, Josephine Bostjančič, Louis Fiere, Ignac Zupančič, Ernest Rebec, John Hlebec, John in Katarina Mihelič, Joseph Butkovec, Frank Lazar st., Stefan Cvetkovič, Matija Ivanich in Joseph Vogrin, ena oseba \$4, ena \$3, sedem po \$2 in 14 po \$1, skupaj \$191; nabral Joseph Grame. — Mary Skerlong in Anna Stanisha sti nabrali \$35, katere so darovali; po \$10: Frank Kvartich, Louis in Mary Skerlong ter Lena Skerlong-Hickley; po \$5: Louis in Anna Stanisha. — Po \$10: John Borstnar, Anton Jordan in Mary Jordan; po \$5: Marie Kovarič, Gloria Kovarič, Joseph Kovarič, Marija Kovarič, Ludvik Erjak, Frank Lubič in Amalija Pecman, en dar \$3, in eden \$1, skupaj \$69. Nabiralca Joseph in Mary Kovarič. — Nabrani prispevki znašajo \$2, 659.87, prebitek veselice in preostanek prejšnj; blagajne pomožnega odbora je \$193.96. Skupaj poslano na gl. urad SANSa \$2,853.33. (Poleg gori navedenih nabiralcev sta pri zbiranju prispevkov pomagala Peter Adlesic in Ignac Kastelic. — Podružnica št. 3 SANS, Pittsburgh, Terezija Migvar (Newport, Washington) \$5. — Podružnica št. 30 SANS, Sharon, \$267.00. — Podružnica št. 55 SANS, Strabane \$800. Podružnica št. 92 SANS, St. Michael, društvo št. 190 SNPJ, \$15. Poslal Frank Kaučič.

WISCONSIN:
Podružnica št. 56 SANS, Milwaukee: Florian Bartl \$8; Jack Kosce \$5; — Christina Podjavorskec izročila \$33, darovali so: Medved Tool & Die Co., \$25; A. Novak in žena \$10. — Mary Schuler izročila \$15, katere so darovali po \$5: Theresa Kajtna in Angela Lepej, ena oseba \$3 in ena \$2. — Mike Rupe izročil \$16 od slededih: Michael Ruppe, Rudolph Arko in Louis Seruga vsak po \$5, ena oseba \$1. — Joseph Radelj nabral \$32, katere so prispevali po \$5: Jennie Jarz, Louis Evannich, Anton Buchar, Ignac Kušlan in Louis ter Mary Saje, en dar \$3, eden \$2 in dva po \$1. — Mary Mu-

PRINCEZA ELIZABETA in grški princ Filip sta bila v angleškem in tudi drugem tisku minule tedne pogosto omenjana. Rada bi se vzela, pa ji hinja branijo "interesi države". Kajti Elizabeta bo nekega dne kraljica in taki ljudje se morajo ženiti ne po svojem srcu ampak tako, da je za "ugled države" boljše...

sich \$89, darovali so: Jennie Gruden \$14, po \$10: John Bostjančič in žena, Florian in Agnes Remitz; John Spek st. in John Spek ml.; po \$5: Frank Spek, Agnes Ritonija, Joseph Ritonija, Frances Vertich, Anton Kastigar, Frank Klemenc in Anton Tratnik; polovico dobička od preidrebe dne 17. novembra 1946 \$90.50, skupaj \$290.50. — Društvo št. 198 SNPJ, Willard: John Putzel \$11, L. & Z. Garage \$5, en dar \$1.40, šest po \$1, skupaj 23.40.

RAZNI KRAJI:
Podružnica št. 91 SANS, Chisholm, Minn.: Tony Klančar in žena (Iron, Minn.) \$10.
Frank Knafels, Edmond, Oklahoma \$10.
Podružnica št. 69 SANS, New York, N. Y.: Thomas Jeramaz \$100, Joseph Zavertnik \$10; skupaj \$110. Izročil Joseph Zavertnik.
Podružnice SANSa, Brooklyn, N. Y.: Slovenka iz države Washington \$20; Victor Koblica \$15; Adolph Krazna in žena \$10, skupaj \$45. Poslal Jacob Cerar.
Prispevki naročnikov Glass Narodna, New York, N. Y.: Frank Lah, Wildwood, Pa., \$25; Mrs. J. Skala, Chisholm, Minn., \$10; po \$5: Theresa Vauken, Kitzmiller, Md. in Frank Primosich, Hattbrouck Heights, N. J., en dar \$3 dva po \$1, skupaj \$50. Društvo št. 69, SNPJ, Eveleth, Minn., po \$5: Louis J. Lessar, Frank Beutz, Jack Semich, Joe Sedej in Frank Zug, štiri osebe po \$2, in devet po \$1, skupaj 42. Manjši prispevki \$1.50. Obresti \$358.54. Gotovina v skladu 31. decembra 1946 \$120,988.29. Objubiljena vsota (Pledges) \$33,000. Skupaj \$153,988.29. Mirko G. Kuhel, tajnik.

TU JE HITRA-POMOČ ZA BOLECINE VSLED

RHEUMATISM & ARTHRITIS

Da, sedaj se dobi učinkovita, hitra pomoč za tiste okrutne, neznosne bolečine in zbudljaje, ki jih povzročata revmatizem in protina. To je TRINERJEVA STOP-GO METODA, nov, povojni izdelek JOSEPH TRINER CORP., izdelovalec Trinerjevega Grenkega Vina, firma, ki je dobila najvišje nagrade kot vodilna ameriška izdelovalka železnih in milijih odvajalnih sredstev. TRINERJEVA STOP-GO METODA vam nudi olajševalno, hitro pomoč v slučaju neznošnih bolečin vsled revmatizma in protina. Se lahko jemlje; sestoji iz tega, da vzamete eno GO tableto vsak dan, in dve STOP tableti po vsakem obedu. Vsaka GO tableta je namenjena kot dietetični dodatek, in vsebuje sledede proporcije dnevnih zahtev za odrasle: Vitamin D, 5-krat; Vitamin B1, več kot enkrat in pol; in Vitamin C, 2 1/2-krat.

Olajšajte si mučne bolečine revmatizma ali protina, in počutite se zopet kot prej! Zahtevajte TRINERJEVO STOP-GO METODO, ki se prodaja na GARANCIJSKI VRNITVE DENARJA! TRINERJEVA STOP-GO METODA se lahko dobi v vseh lekarnah, če pa vaš lekarnar še nima tega novega povojnega izdelka, izpolnite sledede formo in jo pošljite na:

TRINER'S STOP-GO METHOD
Dept. 38, Box 1093, Chicago 90, Ill.

Ime _____
Naslov _____
Pošta _____ Država _____
Route _____ Box _____ Money Encl. _____

Čenjeni: Pošljite mi skatlico TRINERJEVE STOP-GO METODE, zakaj prilagam \$2.00.

veličino nemškega teritorialnega problema s problemom in težavnim pogajanjem za Trst, postane šele očitno, kako potrebno je, da velike sile obdržijo rokav končno odločitev gledateh vprašanj. A povrh tega je treba še rešiti vprašanje reparacij, politični problem nemške vlade in uprave in stotine manjših zadev.

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vselej kadar se je pričelo z veroukom. Nato je vložila tožbo proti šolski upravi, češ, da na podlagi zvezne ustave, ki cerkev loči od države, nima pravice siliti učencev k bogoslužju. Vse sodne instance so se izrekle v prid verouku in končno še illsnoisko vrhovno sodišče. Mrs. McCollum je po tem porazu izjavila, da ne odneha, dokler ne pride zadeva še pred zvezno vrhovno sodišče. Jasno je, da je tožiteljica v pravem. Saj baš zaradi tega ima posebno katoliška cerkev v tej deželi ne samo svoje osnovne (ljudske) šole temveč tudi srednje šole, kolegije in univerze. Toda je mnogo verskega pouka tudi v javnih šolah. Posebno v tistih, v katerih dominirajo katoliški učitelji in učiteljice.

Italija je dobila iz Zed. držav od kar je podpisala premirje z zaveznicami v obliki raznih podpor za okrog milijardo dolarjev vrednosti. Od tega ji je prispevala UNRRA v živilih in v raznih drugih potrebščinah nad 300 milijonov dolarjev. Veliko denarja dobi Italija od naših vojakov in nedavno je prejela tudi posojilo v znesku \$100,000,000. Naši "sobotjenci" torej vzlic porazu ne gre slabo. In v Rimu se dušajo, da smatrajo mirovno pogodbo, ki jo je sprejela velika četvorica, za krivično. Prete, da je ne bodo podpisali. Kajti Italijani smatrajo, da se jih bi moralo smatrati za naše zavezničke ne pa da bi se pometalo z njimi.

Vlada v Beogradu je Italiji

namignila, da je pripravljena stopiti z njo v direktne diplomatske stike. Dosedaj je bila v Rimu brez zastopnika, kajti Jugoslovani Italijo še smatrajo za sovražno deželo. Ni namreč lahko v par letih pozabiti, kaj vse so počele Mussolinijeve tolpe po Sloveniji, Dalmaciji, v Crni gori in v drugih jugoslovanskih krajih. A je vendarle pametno, da vlada v Rimu in vlada v Beogradu stopita v direktne stike. Kajti to sta deželi, ki mejita druga ob drugo, imata skupno morje in v obema v korist je, ako se sporazumeta za sodelovanje namesto da bi si zapirale meje.

Kaj naj bo bodoča Nemčija?
Federalna ali centralizirana država? Zaveznicami si v tem niso edini. Nemci so si, razen malih izjem, za oportunističnimi nagibi. Nemci si žele centralizacijo kot so jo imeli pod Hitlerjem. In pa obnovitev militarizma ter maščevanje nad zmagovalci. To razpoloženje nemškega naroda čutiljo posebno v Franciji. Zato je francoska vlada za tako ureditev nove Nemčije, da bo čim bolj brezmočna in pa odvisna od svojih sosed. V Zed. državah pa jih je veliko, ki žele močno Nemčijo. Namreč tako, ki bi bila protikomunistična in s tem zid med zapadno in boljševisko Evropo. Vnanji ministri, ki se meseca marca snidejo v Moskvi, bodo torej imeli veliko razlogov za spore med sabo.

Jeklarski trust bi baje rad izval svoje delavce v stavko, v nadi, da mu bo v nji unijo mogoče razbiti. Predsednik jeklarskih delavcev, Philip Murray, ki pozna trike trustjanskih magnatov, bo znal spor unije s kompanijo voditi tako, da je ne bo spravil v kak dolgotrajen stavkovni konflikt. Zato ob vsaki priliki poudarja, da je unija vedno pripravljena na resna, stvarna pogajanja z družbami in pa da so jeklarski delavci v vsakem oziru upravičeni do zvišanja mezd. Stavka jeklarskih delavcev bi bila velik udarec na

ameriško ekonomsko življenje, ampak če so magnati zase prepričani, da jim bi bilo pri tem mogoče unijo zbiti, so nedvomno pripravljeni riskirat tak udarec.

V Londonu so v začetku meseca januarja zastavkali vozniški tovornih avtov. V par dneh je v prodajalnah zmanjkalo živeža, kajti sedem milijonov ljudi veliko porabi. Vodstvo unije je bilo proti stavki, a delavci so jo hoteli in nehali z delom na svojo roko. Vlada se je nato odločila, da bodo tovor razvažali vojaki. Temu pa so se uprle razne druge unije in vladi zaprile s protestno stavko. Bilo bi res čudno, ako bi vlada razbijala stavke delavcev, ki so jo izvolili. Toda se je zgodilo tako. In večina ljudi je vladi to odobrila.

Nemčija gladije in prezeba, toda ne bolj kot prebivalstvo tistih dežel, ki jih je opustošila in plenila v njih. Nedavno, ko je pritisnil hud mraz, je zmrazilo v Hamburgu kakih 20 ljudi. Take so posledice vojne. V zadnjem hudem mrazu je tudi v Chicagu zmrazilo nekaj ljudi, četudi imamo dovolj kuriva in živeža. Toda to so bili stari reveži, kakršni se potikajo v sosesčini ulic Halsted in Madison. Človeška družba jih je izločila in pozabila nanje.

V New Yorku izhaja glasilo brooklynske katoliške škofije "Tablet", ki ni nič manj klerofašističen list kot je bil "father" Coughlinov "Social Justice". Zelo v želodcu mu je John Roy Carlson, ki je v knjigah "Under Cover" ter "The Plotters" razgalil podtalno in javno delovanje raznih fašističnih skupin v tej deželi. Naravno, da se "Tablet" na Carlsona jezi, ker je močno posvetil tudi v delovanje reakcionarnih katoliških duhovnikov.

"Electric Cooking is Cleanest!"

... say Chicago users of electric ranges

Gospodinje po vsem Chicagu, ki rabijo električne peči, pravijo, "Hvala moji moderni električni peči, moja kuhinja ostane čistejša kot kdaj prej!"
Je brez plamena! Ni nobenega dima ali okajenosti... nobenih mastnih lis, ki bi očrnilo steno za pečjo. Celo okenske zavese ohranjajo svojo svežost in nežnost dalj časa! Da, res je... vaša kuhinja ostane svetla in čista kadar kuhate na elektriko... to je najčistejši način kuhanja!

Lonci in ponve ostanejo svetle in izgledajo nove! S tem odpravite očrnelo posodo kadar kuhate na elektriko. Čas čiščenja se zelo zmanjša... lepa bela peč se lahko obriše tako lahko kot krožnik. Brez vsakega dvoma... vi lahko greste iz kuhinje hitreje kadar kuhate na elektriko.

Nobena metoda kuhanja ne more biti tako čista... nobena druga metoda kuhanja ni tako prosta umazanije in dima. Pridružite se tisočim čikaških gospodinjam, ki sedaj kuhajo na elektriko in uživajte resnično ČISTO kuhanje.

FREE installation...
If you live in one, two, or three-family, entirely residential building in Chicago, now using Edison service.

See the new electric ranges at your dealer's or nearest Edison store... enjoy the newest way of cooking with all the features of tomorrow.

The many conveniences of the new electric ranges make electric cooking the modern, carefree way to cook. This is one of the important features of electrical living, the better way to live.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

NAJBOLJŠA POMOČNIKA PRI UČENJU ANGLEŠČINE IN SLOVENŠČINE STA ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK

Cena \$5.00

IN

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

Cena \$2.00

Avtor obeh knjig je DR. F. J. KERN

NAROČILA SPREJEMA PROLETAREC

2301 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

LOOKING AHEAD

By Len De Caux

This is the story of Percy, the Pious Pirate.

At first, Percy was probably just as rough and tough as any pirate. But by the time this story begins, he was a very successful pirate and getting quite respectable. He had put most of his smaller competitors out of business and built up a mass-piracy monopoly.

Instead of counting his own loot to drunken shouts of "Yo, ho, ho, and a bottle of rum," Percy now had a treasurer and bookkeepers and would just get politely "high" on rum collins and daiquiris.

He even changed the name of his enterprise from Captain Kidd & Co. to Kid The Customers, Inc.

But while Percy was getting the piracy business better organized, his victims were also organizing to resist him.

Percy was by now too much of a big-shot to go clambering over the sides of ships, with knife in teeth. He devised more dignified tactics.

Proclaiming the policy of the "open ship," Percy had injunctions issued that his victims were not to "conspire" against him; that every vessel must keep itself "open" to his attack; and that nothing must be done to curtail the freedom of each crew member to be robbed and slaughtered individually.

In cases of resistance, Percy called on the "forces of law and order" and gave the resisters mock-trials before he made them walk the plank.

Nevertheless, Percy's victims kept on organizing. They had laws passed to outlaw his injunctions, and to proclaim their right to organize and defend themselves.

So finally Percy yielded to the trend of the times. Willy-nilly, he now had to bargain and trade with folks, instead of just holding them up and saying, "If you don't like my conditions, you can always walk the plank."

In place of his old crew of cut-throats, Percy hired a crew of public relations advisers, publishers and politicians.

With their aid, he became Percy, the Pious, instead of Percy, the Pirate, and his virtues were proclaimed daily, by press and radio.

But even while Percy was thus courting Public Opinion and Political Power, his heart still yearned for the good old days.

So one day he decided to get tough with the folks from whom he made his money. Instead of bargaining, he refused point-blank to give them enough.

All they could do was to refuse to deal with him until he became more reasonable. Then Percy loudly claimed they were holding up trade. He called on Public Opinion to back him up and "do something."

Next Percy raised all his prices until people got into an awful fix for lack of the goods he monopolized, and needed more pay to buy.

Now was the time for a return to the "good old days," Percy felt. He set his press agents to proclaiming the people's troubles were due to abandonment of the good old policy of the "open ship."

They denounced organized resistance to Percy the Pious as "closed ship monopoly." They said he should be free to deal with each vessel one at a time; that all ships should be required to "cool off" at anchor until attacked; and that it was "coercive" to require his victims to observe ship's discipline.

They also demanded restoration of Percy's right to issue injunctions and have them enforced, and said the right to strike Percy and his associates should be curtailed.

The chief slogan of this campaign was that the laws passed to check Percy's piracies were one-sided—that, while they proclaimed the right to organize against organized piracy and replace it with collective bargaining, they did not equally protect the privilege of piratical attack.

Of course, Percy was now much too pious to talk so bluntly about piracy. He ran full-page ads headed: "For the good of all . . . opposing 'selfish action, conceived in anger,' and calling for an end to 'conflict that hurts everyone.'"

To end conflict, Percy proposed a whole series of laws to render his future victims powerless to resist any terms he might dictate.

Deer Hunting

The curious American relish for converting its sports into Big Business is illuminated by recent bulletins and communiques about the Biggest Deer Hunting Season in History. Deer hunting is really big business in Michigan, where the current season represented an investment of nearly \$75,000,000 as 425,000 hunters clogged three-lane highways leading to the Upper Peninsula. According to sources which The Nation considers unimpeachable, the self-respecting deer hunter does not dare venture into the woods nowadays, without a minimum investment of \$139 in equipment: rifle, \$65; 20 rounds of ammunition, \$1.80; rifle cleaning kit, \$2.50; knife, \$2; compass, \$2; flashlight, \$1.65; match box, \$1.10; long underwear, \$8; cap, \$1.50; shirt, \$6; coat, \$15; trousers, \$11; socks, \$2; boots (rubber), \$8; boots (leather), \$15; gloves, \$2. If a hunter is lucky enough to kill a deer, and escape being shot himself, it costs him \$50 to have the head mounted. While deer hunters actually do kill deer—24,000 this season in Maine—they seem to be incredibly reckless shots. In fact, the mortality rate among deer hunters must be considerably higher than that for combat troops in the war.—The Nation.

Lopsided

Stockholders, bondholders, landlords, farm owners—in fact, almost everybody but workers did better in 1946 than in 1945, the department of Commerce revealed. In New Year summary of economic developments the department declared that "all of the major segments of income payments showed increase over 1945, except salaries and wages."

"THE KING IS NAKED"

An old story tells about a king who appeared in public without any clothes. His courtiers any sycophants rivalled each other in describing the king's beautiful robes. Finally a little child spoke the truth—"The king is naked."

Something like that happened in New York, at the trial of a professional gambler, Alvin J. Paris, on charges that he tried to bribe two football players to "throw" a game.

William H. Haskell asked to be excused from duty on the jury. "I could not be impartial," he said, because, as an employe of a New York Stock Exchange firm, "I am in the gambling business myself."

Even a child knows that the New York Exchange is the biggest gambling institution in the country, but its courtiers pretend it is dressed in royal robes of virtue. They took offense at Haskell's jesting remark.

He was fired from his job, and Emil Schram, president of the Exchange, banned him from any future job with member firms.

—Labor

Last Private Power Co. of Nebraska Liquidates; Power All Public-Owned

OMAHA, Nebr. (CNS)—Nebraska is the first state to have all of its power facilities owned by the public.

Completion of the project, which has taken more than 10 years, came about in December with the liquidation of Nebraska Power Company, the last privately-owned power company in the state. Three public power and irrigation districts now administer the entire public power system.

Began in 1933

The building program began in 1933, with a federal loan for public works. The people built dams, irrigation canals, power houses, and transmission lines. By 1937, they were in a position to begin buying private business. Now, with the completion of negotiations for the Nebraska Power Company of Omaha, the public owns and operates all the power facilities in the state.

The main difference, according to observers, under public ownership is that more people, especially in the rural areas, have electric facilities, and at a lower rate.

THE MARCH OF LABOR

"Gypping" Washington Gas Consumers

"Never give a sucker a break." That was the motto of old-time "con men." It also seems to be the consistent practice of the Washington Gas Light Company.

That private utility in the Nation's Capital is changing over from "manufactured" gas to natural gas, which is much cheaper, but it does not want to pass the saving along to its customers. Therefore, it is asking the District of Columbia Utilities Commission for permission to change the method of charging for the gas.

Each cubic foot of the manufactured gas, when burned in a kitchen stove or otherwise, gives 600 "B.T.U.'s" of heat. The company sells this gas by the cubic foot.

Each cubic foot of the natural gas gives 1,100 B.T.U.'s, or nearly twice as much heat. The company wants to sell it by the B.T.U., instead by the cubic foot, at rates which would keep its customers' bills at least as high as before.

Obviously profits would be boosted. Judging by the District Commission's past performance, the company will get about what it wants.

This would not be the first time the company has denied its customers a "break." It is doing so right now under the present arrangement.

The manufactured gas sold now is made from low-grade coal gas, containing only 200 B.T.U.'s, and 1,100-B.T.U. natural gas. The latter is "reformed" before it is mixed with the coal gas.

This "reforming" changes each cubic foot of the natural gas into a larger volume of gas containing less than 1,100 B.T.U.'s per cubic foot.

In other words, the company goes through an elaborate manufacturing process to reduce a naturally "rich" gas to the poorest heat-content the regulatory commission will permit.

Incidentally, why do you practically never hear of any government agency—Federal, state or local—cracking down on gas companies? They commit as many sins as electric utility corporations, but they seem to be comparatively immune from investigation and prosecution.—Labor

WHO WANTS A FREE PRESS

A recent issue of the trade magazine, "Editor and Publisher" tells a story about a newspaper editor who admitted coloring or burying news that would hurt a profitable advertiser.

We can, and do, seize upon that story to assert that most of the talk we hear about the freedom of the press—is just plain bunk.

Certainly the press is not free of the dollar influence. Socialists who expound the theory of economic determination, as well as capitalists who base their case upon the private-profit motive, should both be ready and willing to face and recognize that fact.

Newspapers who depend upon the good will of advertisers must cater to those advertisers to at least some extent—or die. Therefore it can be said that the press is controlled by the advertiser. Other newspapers may be owned by individuals or families who, by reason of personal wealth or a monopoly in their field, can thumb their nose at advertisers. But that only means that control is shifted from the advertisers to the owners who, after all, are only human beings and who can be expected to color the news to suit their whims and conveniences.

There is something that makes freedom of the press impossible, and we believe we know what it is. It's the fact that human institutions are not functioning within a free economy.

What constitutes freedom? The late Franklin D. Roosevelt gave us a hint when he pledged this nation to "freedom from want, freedom from fear, freedom of worship"—and one other freedom which we admit we have momentarily forgotten without apology, since they all seem to have been forgotten in practice by the very people who acclaimed them most loudly.

—Reading Labor Advocate

Practical Politics

Asked the census taker of the lady of the house: "How many in your family?"

Five. Me, the old man, kid, a cow and a cat.

And the politics of your family?

All mixed up. I'm a roosevelt, the old man's a socialist, the kid's wet, the cow's dry and the cat is a Mormon.

THE TRUTH IS GOOD ENOUGH

If the truth isn't on your side, you are sunk. That's common sense. Especially, when the truth can be ascertained without any trouble. Take the case of the Westinghouse Company. The other day it gave out a yarn, widely published, claiming that for the last 11 months, it has lost 11 cents on every dollar of sales. Now, if that statement had been true, it would have meant something. But it wasn't. For, Wall Street reports Westinghouse earned a net profit of four and one-half million dollars greater, during that 11-month period, than ever before. How could Westinghouse have lost money on every sale and yet make a record high profit? The answer, of course, is that it couldn't. The company's propagandist lied, that's all.

Incidentally, Charles E. Wilson, General Motors, said the other day that "the cost of an automobile is practically all wages and salaries." Imagine that! And all the time we thought that steel and glass and rubber cost a lot of money, too. The Federal Trade Commission, which investigated and ought to have the facts, says the labor cost of making automobiles is only 17.6 percent of the sales dollar.

It is undoubtedly true that any increasing cost in manufacture also forces prices up. Nobody will deny that. But, why not stick to the facts? Why lie about it? Why not give the public the exact truth about the actual effect of wage raises on prices? The truth is good enough—always.

—The Progressive Miner

A STATESMAN? OR A POLITICIAN?

"We are not interested in merely getting 'friends' into legislative jobs—not in the conventional sense of boosting someone so that he will go out of his way to do 'favors' in Washington," said CCW Education Director Ed. Whitney to North Minnesota's new pro-co-op & pro-labor Congressman, John Blatnik, when the latter was preparing to leave for his post. "We cooperators are interested in getting statesmen, rather than politicians; into Washington—statesmen who will legislate for the good of the vast majority of the people, rather than for any particular group interest."

In the discussion that followed, someone asked where the difference is between a statesman and a politician. "Well," said Blatnik, "I usually say that the statesman makes his bed and lies in it, while the politician lies out of it."

That yarn does not, of course, tell the whole story, but it is in the right direction. Another thing that could be added is that a politician is a small soul, who is ever-conscious of the coming re-election. He is so afraid of making powerful enemies, or of losing a few pressure-group votes, that he swallows his principles and follows the flock. Or, to be absolutely safe, he stays away from a critical session, or abstains from voting.

Another old standby of the politician is to wangle small favors for his constituents, and never to look at the best of the Nation or of the State, in an objective manner. An example: To make "deals" so as to get some government hospital, or other institution, located in his constituency, whether or not it is the best possible spot, from the viewpoint of the public good. "You help me get this vote-getting plum," the politician will tell his fellow politicians, "and I will help you with YOUR vote-getting project."

There are countless other examples of a typical politician, but these will suffice. The main thing is, that this paper agrees wholeheartedly with the views expressed by Whitney. We are for the public good, so other honest, public-spirited young Congressional rookies will develop into statesmen rather than politicians. If he has the necessary capacity and the background or understanding of economic and political democracy, a true statesman does not spend his time in working, and bootlicking, for reelection; he fights for the people's cause, and either goes down fighting, or gets reelected by a landslide.

—The Cooperative Builder

BRITAIN AND ITS PRESENT GOVERNMENT

We have often been sharply critical of the British government's policy; and we are under no illusion that Britain is already an enchanted isle of Socialist prosperity. But an article in the Saturday Evening Post purporting to give an accurate picture of life in Britain seems to us so willfully dishonest that it is worth answering its main points. The author, who writes in the style of a sordid business man replying to charges of breaches of promise, declares that "under the present government England has become a nation of pilferers and house-breakers." This accusation, which would otherwise be merely grotesque, is coupled with the advice not to send relief packages to Britain, not only because they are stolen but because the British government "diverts them to needier cases . . . few arrive at the addressed destination." Both assertions are deliberate falsehoods. The writer also implies that Mr. Churchill's prophecy that the Labor Party would set up a Gestapo regime has been fulfilled. It is true that every person must possess an identity card. This is not a police requirement, however, but a necessary protection for the rationing system. The statement that no one is allowed to leave England without government permission is also mendacious. So far, the only per-

"Lords of the Press" Hold Up Readers

Once or twice in the past we have said something like this, but it doesn't do any harm to repeat it once in a while, because we all have surprisingly short memories.

The New York "Herald-Tribune" has announced a boost of 66 2/3 per cent in the price of its daily issues, and of 50 per cent for its Sunday editions.

Readers were not consulted. There was nothing suggestive of "collective bargaining." The multi-millionaire owners simply said: "Other papers are doing it; we need the money; take it or leave it."

Is it necessary to suggest that if a labor union did anything like that the "Herald-Tribune" would scream "bloody murder?"

We refrain from unduly stressing that point, but we do wish to say a word or two about the reasons given by the "Herald-Tribune" and other papers for the big boosts in the prices of their publications. They all claim "increased costs."

It is true the cost of getting out a newspaper has gone up, but how about the profits of the newspaper publishers? LABOR ventures to say neither the "Herald-Tribune" nor any other big daily paper in this country would dare open its books to its subscribers.

Never in the long history of the newspaper business have profits been so great. But the rich publishers' avarice is not satisfied. They insist on squeezing more pennies from the pockets of their readers.—Labor.

Violating "Historical Truth"

Filming "The Captain from Castile" presented one difficulty to Twentieth Century-Fox: the villain of the novel is a priest of the Inquisition, and a cruel and corrupt one to boot. The Legion of Decency, in its usual, compelling tones, warned the producers that the novel was not acceptable to the church because of its violation of historical truth; it had not made it clear that he Inquisition "was aimed at the crypto-Jews, who became Catholic converts for the purpose of subverting Catholic thought." (In just this way, Eisenstein's "Ivan the Terrible" has been condemned by the Soviet Union for violating historical truth—that is, it did not present Ivan as a "progressive statesman.") Two scripts had to be torn up, but the third was satisfactory: in it, the villainous priest appears briefly, does not accept bribes, and is not cruel. The Inquisition, too, is "touched on only briefly and fleetingly." How odd that the Legion of Decency should feel that it had to hush up something so congenial to the temper of our age as an Inquisition! If the Legion had as much imagination as it has power, we should be long before admitting Bing Crosby's finest impersonation, that of Torquemada in Warner Brothers' sensational epic of the Inquisition, "The Good Shepherd."—The Nation.

Pro-Public Labor Policy

The National Association of Manufacturers, meeting in New York recently, charged congress with formulation of a "pro-public" labor policy, one to protect labor, the public and the manufacturers.

Unfortunately for the NAM, their frequent past cries of "wolf, wolf" have scared the public in the past much too much to ever lead anyone to believe they mean what they say.

It is quite likely that NAM means a "pro-public" labor policy in which NAM assumes itself to be the public.—The Progressive Miner.

CARRYING ON THE LIBERAL FIGHT

A certain amount of ill-conceived satisfaction has cropped up in the liberal press over the split between the Progressive Citizens of America and the Americans for Democratic Action. Progressives need not worry too much about that, but they would be well advised to concern themselves with just how they can make their views politically most effective.

So far as the public is concerned, the cardinal point of difference between P.C.A. and A.D.A. is their attitude toward the Communist party. The P.C.A., while not dominated by Communists, is apparently willing to work with them so long as they follow the P.C.A. program. It considers the whole issue of Communist support a phony one of no consequence. The A.D.A. has begun by renouncing any association with Communists and explicitly barring them from membership.

What many progressives will want to know, in addition, is just how each organization proposes to carry on the day-to-day fight for liberal principles. Will the A.D.A., for example, content itself with passing noble resolutions and holding top-level meetings of big shots? Or will it spend its energies on developing a grass-roots organization in the wards and precincts?

We hope the leaders of A.D.A. realize that their task is not to pursue Communists but to mobilize progressives. The old Union of Democratic Action, from which it sprang, was not noted for political achievement, and many people believe the reason was the preoccupation of some of its executives with Red-hunting. The future of A.D.A. may hinge upon the success with which its new leaders—men like its co-chairmen, Wilson W. Wyatt and Leon Henderson—divorce the organization from its past. Unless it shrewdly, effectively and unremittingly fights the real enemy, reaction, the A.D.A. will wind up in the well-populated limbo of frustrated liberal organizations.—The Chicago Sun

Production

We've said it before and we repeat: Somebody must have produced goods in great quantities during 1946.

The Department of Commerce discloses that the nation's durable goods stores had a record \$10 billion in sales, topping 1945 by 66 1/2 per cent and sales in the best pre-war year of 1941 by 20 per cent.

Durable goods include autos and parts, furniture and house furnishings, electrical appliances, radios, refrigerators and other hard goods, articles which were supposed to be in short supply.